

Abstract

Arabský svět je dneštvěřenmnohýmiideologiemi, kterépředstavují dynamická hnutí a neustálé proměny. Vyskytují se v mnohavariantách: od násilných po nenásilné, od náboženských po sekulární, od islámských po nacionalistické a od fundamentalistických po modernistické. Všechny z nich, navzdory jejich rozmanitosti se vyznačují určitým vztahem k tradici a modernitě. Cílem práce je analyzovat vznik myšlenkových proudů devatenáctého a počátku dvacátého století, kterémělo vážný dopad na pozdější ideologický vývoj, formování států a národních identit v regionu. Práce zahrnuje především problematiku postoje islámského světa směrem k modernitě, problematiku islámského modernismu, fundamentalismu, osmanismu, arabismu a arabského nacionalismu. Výklady jsou situovány do kontextu kulturního šoku v rámci střetu se západní civilizací, úpadku Osmanské říše a boje proti kolonialismu. Práce zkoumá tyto ideologie, které zastupují jejich střední myslitelé: například Rifa'a Badawi Rafi' at-Tahtávi, Džamal ad-Din al-Afghání, Muhammad 'Abduh, Rašíd Ridá, Butrus al-Bustání, Šibli Šumajjil, Farah Antun, a Abdar-Rahmán Al-Kawákibí. Výzkum je založen jak na sekundární západní a arabské literatuře, tak na původních dílech představitelů této éry.

Klíčové slova: islámský modernismus, islámský fundamentalismus, arabismus, osmanismus, arabský nacionalismus